

KADERNOTA 2022-2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
1. Financieel meerjarenperspectief	4
1.1 Algemene uitgangspunten	4
1.2 Programmabegroting 2021-2024	5
2. Financiële uitgangspunten	6
2.1 Autonome ontwikkelingen	6
2.2 Kansen	8
2.3 Bedreigingen	9
2.4 Samenvatting	11

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de kadernota 2022-2025. Onze financiële uitgangspositie is nog steeds niet op het niveau waar wij naar streven. Er zijn onvoldoende middelen beschikbaar voor de uitvoering van nieuwe wensen. Wij zien wel perspectief met een herijking van het gemeentefonds in het verschiet.

Het meerjarenbeeld dat we in deze kadernota presenteren laat voor de komende jaren een negatief beeld zien. Wel zien we de tekorten slinken in de meerjarenraming en geeft 2025 een positief beeld. In 2025 zien we een positief saldo van € 447.500. Voor de tekorten in de jaren 2022 – 2024 zijn diverse oorzaken aan te wijzen. De voornaamste oorzaak voor de forse tekorten die in deze kadernota ontstaan zijn, is de hogere bijdrage aan het SWVO. Door het toenemende beroep op de huishoudelijk hulp stijgen de kosten daarvan aanzienlijk.

Het is nog steeds onduidelijk wat de effecten voor Borsele zijn met betrekking tot de herijking van het gemeentefonds. Het eerste concept geeft een zeer positief beeld voor Borsele. In afwachting van de actualisatie, de verschillende adviezen daarover en het uiteindelijke besluit van het nieuwe kabinet, is het op dit moment voorbarig om te anticiperen op deze herverdeeffecten. Wij hopen hier in de zomerperiode meer duidelijkheid over te krijgen om dit eventuele voordeel dan mee te nemen in de begroting 2022-2025. Dit geldt ook voor de extra middelen voor de jeugdzorg van € 300 miljoen, die tot op heden niet structureel aan het gemeentefonds zijn toegevoegd.

Verder stelt het kabinet voor 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Het structurele karakter van deze middelen wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. Hoeveel de € 1,314 miljard voor Borsele betekent, is pas bekend in de septembercirculaire 2021. Hier geldt wel de uitspraak van de provincie om eerst de taakstellingen te verlagen.

De komende jaren staan in het teken van een duurzaam financieel meerjarenperspectief. Dit willen we bewerkstelligen tegen een aanvaardbare lastendruk voor onze inwoners. Wij blijven hier naar streven voor zover de financiële kaders dit toelaten.

Verder zijn wij druk bezig met het uitwerken en realiseren van de (structurele) bezuinigingen, voortkomend uit het kerntakenonderzoek, die als stelpost in de herstelbegroting 2021-2024 zijn opgenomen. Komende periode bieden wij deze voorstellen aan u aan.

In deze kadernota houden we (vooralsnog) rekening met een stijging van de onroerendezaakbelasting met 2% vanaf 2024. Als de herijking van het gemeentefonds positief uitpakt – waar het naar uitziet – kunnen we de belastingverhoging heroverwegen.

College van burgemeester en wethouders,
Gerben Dijksterhuis, Marga van de Plasse-Nagelkerke, Kees Weststrate en Arno Witkam

Inleiding

Deze kadernota is een ‘afgeslankte’ vorm, ten opzichte van de vorige kadernota 2020-2023. De reden hiervoor is dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van nieuwe wensen. Vorig jaar hebben we geen kadernota 2021-2024 aan u aangeboden vanwege de financiële situatie waarin we verkeerden. Om te komen tot een financieel kader voor de programmabegroting 2022-2025 zijn de volgende stappen gezet.

In hoofdstuk 1 geven wij een korte toelichting op de algemene beleidsuitgangspunten en het huidige financiële meerjarenperspectief van de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024. We schetsen in paragraaf 1.2 het vertrekpunt voor deze kadernota vanuit de herstelbegroting 2021-2024.

We bespreken in hoofdstuk 2 het financieel meerjarenperspectief. Hier beginnen we met de financiële effecten als gevolg van de autonome ontwikkelingen. Vervolgens bespreken we in paragraaf 2.2 de positieve financiële effecten die bij kunnen dragen aan een sluitende meerjarenraming. In paragraaf 2.3 staan de negatieve financiële effecten centraal. Dit zijn ontwikkelingen waarmee we de komende jaren aan de slag moeten, maar waarvoor de benodigde dekking nog ontbreekt. Deze negatieve financiële effecten zijn getoetst aan de zogenaamde 3 O's (Onvoorzienbaar, Onontkoombaar en Onuitstelbaar). Tot slot bespreken we in paragraaf 2.4 de samenvatting met bijbehorend voorstel om de kadernota 2022-2025 sluitend te maken en toe te werken naar een duurzaam financieel meerjarenperspectief in de begroting 2022-2025.

1. Financieel meerjarenperspectief

1.1 Algemene uitgangspunten

De begroting 2022 stellen we in principe op tegen lopende prijzen. De meerjarenramingen 2023-2025 stellen we op tegen constante prijzen.

BBV

De begroting met bijbehorende meerjarenramingen stellen we op overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In hoofdlijnen gaat het om het volgende: uniforme indeling in taakvelden, uniforme basisset beleidsindicatoren, financiële kengetallen, verbeterde informatie over verbonden partijen, inzicht in de kosten van overhead, aanpassingen in het stelsel van baten en lasten en de VPB-plicht (vennootschapsbelasting).

Indexering materiële- en subsidiebudgetten

Voor de materiële- en subsidiebudgetten die onderhevig zijn voor loon- en prijsstijging rekenen we in principe voor 2022 met een index voor inflatie van 1,5%. Dit is de door het Centraal Plan Bureau (CPB) gepubliceerde index voor 2021. In de begroting 2022 gaan we ervan uit dat de stijging van de kosten wordt gecompenseerd door onder andere een stijging van het accres in het gemeentefonds en een stijging van de gemeentelijke belastingen en leges met eenzelfde percentage. Wij gaan ervan uit dat de stijging budgettair neutraal verloopt.

Belastingen en overige inkomsten

In het bestuursprogramma is opgenomen dat de gemeente Borsele tot de goedkoopste gemeenten van Zeeland wil blijven behoren. Zoals hiervoor aangegeven worden de materiële uitgaven en subsidies verhoogd met het inflatiepercentage van 1,5%. De stijging willen wij compenseren door de belastingen en tarieven met eenzelfde percentage te laten stijgen, te weten 1,5%.

1.2 Programmabegroting 2021-2024

In de programmabegroting 2021-2024 was er na de vijfde wijziging (herstelbegroting) voor de jaren 2022-2024 sprake van een structureel en reëel sluitende begroting. Er was zelfs sprake van een structureel overschot.

Jaren	2022	2023	2024	2025
Saldo (tekort) meerjarenraming 2021-2024	€ -533.000	€ -1.129.000	€ -1.020.000	€ -1.020.000
Totale financiële consequenties	€ 855.000	€ 1.250.500	€ 1.405.500	€ 1.405.500
Saldo na bezuinigingen	€ 322.000	€ 121.500	€ 385.500	€ 385.500
Overige ontwikkelingen:				
Schrappen geraamde korting herverdeling gemeentefonds	€ -	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000
Actualisatie functiewaardering	€ -75.000	€ -100.000	€ -125.000	€ -125.000
Bijzondere elementen openbare ruimte	€ -175.000	€ -127.000	€ -127.000	€ -127.000
Daling legesopbrengst Omgevingswet / WKB	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
Extra opbrengst OZB - Industriële objecten	€ 25.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Financiële verordening - Afschrijving wegen in jaar na investering	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Vrijwilligershuis naar gemeentehuis	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Saldo na realisatie herstelbegroting 2021-2024	€ 10.000	€ 157.500	€ 396.500	€ 396.500

Het hierboven gepresenteerde saldo is het vertrekpunt voor de kadernota 2022-2025.

2. Financiële uitgangspunten

2.1 Autonome ontwikkelingen

Er zijn een aantal autonome ontwikkelingen die op ons afkomen en waar we niet omheen kunnen. Deze geven we weer in onderstaande tabel en lichten we verder toe.

Saldo na ontwikkelingen	€ 10.000	€ 157.500	€ 396.500	€ 396.500
Effecten autonome ontwikkelingen / besluiten	2022	2023	2024	2025
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen (boven vzg-richtlijn):				
Sabewa	€ -30.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
SWVO	€ -625.000	€ -625.000	€ -625.000	€ -625.000
IJZ	€ -10.000	€ -110.000	€ -150.000	€ -20.000
RUD	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Gemeentefonds:				
Aanpassen uitkeringsmaatstaven bijstand	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Raming Sociaal domein (provincie)		€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Aframen taakstelling - Actieplan Sociaal domein		€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
CAO-gemeenteambtenaren	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kostendeckende tarieven riool- en afvalstoffenheffing	€ -	€ -	€ -	€ 180.000
Omzetten voorzieningen naar investeringen conform BBV	€ -	€ -	€ -	p.m.
Effecten autonome ontwikkelingen	€ -440.000	€ -530.000	€ -570.000	€ -260.000
Saldo na autonome ontwikkelingen	€ -430.000	€ -372.500	€ -173.500	€ 136.500

Gemeenschappelijke regelingen

VZG-richtlijn

In VZG-verband is met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen voor 2022 het volgende vastgesteld: de richtlijn voor de begroting 2022 is 0,9%. Dit is de toegestane stijging van de gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. Er is in VZG-verband geen bezuinigingsrichtlijn voor 2022 opgenomen.

Bijdragen gemeenschappelijke regelingen

In enkele gemeenschappelijke regelingen is er sprake van een structurele stijging van de bijdragen boven de VZG-richtlijn. De meeste zijn via een raadsvoorstel al aan u voorgelegd in de raadsvergadering van 3 juni en nader toegelicht. Het financiële effect hiervan nemen we mee in deze kadernota en de komende begroting 2022-2025.

Verder willen we wel kort het SWVO toelichten. Het SWVO laat een forse stijging zien. Hierover bent u tijdens een inforaad op de hoogte gebracht. De afgelopen twee jaar is het aantal klanten dat een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp heeft gekregen van de gemeente sterk toegenomen. Dit komt met name door het toenemend aantal ouderen die langer thuis blijven wonen en die een beroep doen op de Wmo maatwerkvoorziening. Verder is de stijging te verklaren door de invoering van het abonnementstarief, waarbij de uit eigen middelen bekostigde huishoudelijke hulp is opgezegd en een maatwerkvoorziening via de gemeente is aangevraagd en toegekend. Het SWVO komt verder aan de orde in de raadsvergadering van 8 juli.

Gemeentefonds

Maatstaven

De algemene uitkering baseren we op de decembercirculaire 2020. Verder passen we de algemene uitkering 2021 aan met de uitkeringsfactor tegen lopende prijzen en actualiseren we de volumegegevens van de maatstaven voor 2021 (zoals inwoners, verblijfsobjecten met woonfunctie en bijstandsontvangers IOAW, IOAZ, BUIG e.d.). Op basis van de laatst bekende gegevens kan rekening gehouden worden met een extra bate van € 200.000.

Sociaal domein

In het kader van het provinciaal toezicht mochten we voor de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds rekening houden met een structurele verhoging van € 300 miljoen. Voor de gemeente Borsele is dit een bedrag van € 300.000. Tot op heden hebben we nog geen toezegging van het Rijk dat dit bedrag toegevoegd wordt aan het gemeentefonds. Dit laat het Rijk over aan het volgende kabinet. Gezien de financiële situatie, en het feit dat wij deze middelen mogen ramen van de provincie, hebben wij deze middelen nu wel geraamd. Het standpunt van de provincie is als volgt: indien we extra structurele middelen ontvangen, moeten we eerst de taakstellingen omlaag brengen in de begroting. Met deze € 300.000 ramen we daarom ook de taakstelling Actieplan sociaal domein met € 300.000 af. Het is niet de bedoeling om deze € 300.000 in te zetten voor nieuwe ontwikkelingen.

Taakstelling Actieplan sociaal domein

Uw raad heeft in februari 2020 ingestemd met het Actieplan sociaal domein. Vanuit het Actieplan sociaal domein en het koersplan investeren we om de alsmaar stijgende kosten van het sociaal domein te beheersen. Dit doen we door onder andere te investeren in het voorliggende veld en in vroegtijdige signalering. Daarnaast investeren we in de toegang, zodat we de mate van de duur en de kosten van de zorg kunnen beheersen.

In de huidige begroting is nu structureel een taakstellende bezuiniging opgenomen van € 975.000. Dit betekent dat het huidige uitgavenniveau met € 975.000 gereduceerd moet worden. Door de aframing van € 300.000 die hierboven is toegelicht verlagen we de taakstelling tot onderstaand niveau (€ 675.000 structureel). Wij merken hierbij op dat de ontwikkelingen in het sociaal domein er nog steeds niet goed uit zien. Het is de vraag in hoeverre onderstaande taakstelling volledig gerealiseerd gaat worden. Hier komen wij in de raad van 8 juli uitgebreid op terug.

Reeks actieplan Sociaal domein	2022	2023	2024	2025
Baten actieplan	€ 642.000	€ 975.000	€ 975.000	€ 975.000
Extra ontvangst gemeentefonds		€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
Overige taakstelling	€ 642.000	€ 675.000	€ 675.000	€ 675.000

CAO-gemeenteambtenaren

In 2019 heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een CAO afgesloten voor de gemeenteambtenaren met een looptijd tot 31 december 2020. Vanaf 2021 dient weer een CAO afgesloten te worden. Iedere verhoging met 1% leidt tot een toename van de salarislaster met ongeveer € 100.000. In dit kader houden we nog geen rekening met een mogelijke verhoging van de ambtenarensalarissen en wachten wij de onderhandelingen af. Wel is dit een risico voor de komende jaren.

Kostendeekkende tarieven riool- en afvalstoffenheffing

In de herstelbegroting 2021-2024 heeft u ingestemd met het streven om de tarieven voor het ophalen van afval en het onderhouden van het rioolstelsel in 2025 kostendekkend te maken. In de huidige meerjarenbegroting 2024 is dit nog niet het geval en is er nog een onbenutte belastingcapaciteit van € 180.000. Om in 2025 volledig kostendeekkende tarieven te hanteren, houden we rekening met een stijging van de tarieven die het bovengenoemde bedrag opleveren.

Kapitaallasten wegen en rioleringen conform BBV

Door het opheffen van de voorzieningen en het verplicht activeren van investeringen die levensduur verlengend of significante kwaliteitsverbetering betekenen, houden we in de laatste jaarschijf (2025) rekening met de kapitaallasten van deze investeringen. Door de vrijval van de lasten van de voorzieningen kunnen in 2025 deze lasten nog gedekt worden en ramen we daarom als p.m. post. Vanaf een volgende kadernota/begroting moeten we rekening houden met jaarlijks nieuwe kapitaallasten met een omvang van globaal € 100.000. Dit bedrag is afhankelijk van de omvang van de investeringen en het dan geldende rentepercentage.

2.2 Positieve financiële effecten

Door de organisatie zijn een aantal positieve financiële effecten beschreven die het bovenstaande tekort deels kunnen dekken. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Positieve financiële effecten	2022	2023	2024	2025
Saldo herstelbegroting 2020-2023	€ 60.000	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000
Toeristenbelasting	€ -	€ -	€ -	€ 225.000
Extra opbrengst OZB - Industriële objecten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Woonplaatsbeginsel	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Websites - minder kosten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Dividend Evides		p.m.	p.m.	p.m.
Totaal positieve financiële effecten	€ 85.000	€ 185.000	€ 185.000	€ 410.000

Saldo herstelbegroting 2020-2023

De herstelbegroting 2020-2023 gaf een positief saldo onderaan de streep. Dit positieve saldo kunnen we nu inzetten om het tekort omlaag te brengen.

Toeristenbelasting

De huidige overeenkomst voor de toeristenbijdrage loopt tot en met 2024. Vanaf 2025 willen wij toeristenbelasting gaan heffen. Dit gaat ten minste € 225.000 structureel opleveren.

Extra opbrengst OZB – Industriële objecten

Gezien verschillende ontwikkelingen in het Sloegebied omtrent extra objecten ramen we een extra structurele opbrengst aan onroerendezaakbelasting voor de komende jaren.

Woonplaatsbeginsel

De gemeente betaalt de kosten die gemoeid zijn met de Wmo en de Jeugdzorg. Hiervoor moet de inwoner die om zorg vraagt wel geregistreerd staan als inwoner van de gemeente. Omdat het vaak moeilijk is om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, gaat het woonplaatsbeginsel wettelijk veranderen. Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van

kracht. Dit kan een positief of negatief financieel effect hebben. Deze nemen we dan ook mee bij zowel de positieve als de negatieve financiële effecten.

Websites – minder kosten

In samenwerking met GR de Bevelanden gaan we onze website en de subsites vernieuwen. Mogelijk brengt dit minder kosten met zich mee. Vandaar dat we deze post nog even op p.m. laten staan.

Dividend Evides

Momenteel wordt onderzocht op welke wijze Evides ontvlochten kan worden uit PZEM. Als deze mogelijkheid er is, naar tevredenheid van de aandeelhouders en PZEM, dan bestaat de kans dat daar positieve financiële effecten uit voort komen in de vorm van dividend.

2.3 Negatieve financiële effecten

Door de organisatie zijn een aantal negatieve financiële effecten aangedragen. In onderstaande tabel geven we de negatieve financiële effecten weer:

Negatieve financiële effecten	2022	2023	2024	2025
Ontwikkelingen Control en Informatieveiligheid	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
De Bevelanden op de kaart	€ -35.000	p.m.	p.m.	p.m.
Extra kosten openbare verlichting	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Kapitaallasten parkeerterreinen	€ -11.000	€ -11.000	€ -11.000	€ -11.000
Vervallen huurinkomsten	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
Zeeland in Stroomversnelling	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000
Onderzoek ICT GR de Bevelanden	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Financieel systeem	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
e-HRM systeem	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Zeeuwse Marketing Organisatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Onderwijshuisvesting	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Woonplaatsbeginsel	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal negatieve financiële effecten	€ -134.000	€ -99.000	€ -99.000	€ -99.000

Ontwikkelingen Control en informatieveiligheid

Er zijn een aantal modules die we aan willen schaffen om de privacy en informatiebeveiliging op orde te brengen. Deze modules dekken meerdere verplichtingen af en helpen bijvoorbeeld bij inzageverzoeken op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Om daarnaast ook het gebied Control verder te ontwikkelen en naar een hoger niveau te tillen, zijn ook een aantal tools noodzakelijk. Totaal is een budget benodigd van € 25.000.

De Bevelanden op de kaart

Het doel is een brede welvaart voor de regio creëren en De Bevelanden als ‘de vitale’ regio te positioneren. We willen met dit initiatief de regionale samenwerking versterken door een strategische agenda te ontwikkelen. Er is een bedrag van € 1,50 per inwoner mee gemoeid. U ziet hierover een raadsvoorstel tegemoet.

Extra kosten openbare verlichting

Het netwerkbedrijf is enkele jaren terug overgenomen door Stedin. De integratie van Enduris/DNWG in Stedin moet in 2022 volledig zijn. Dit betekent onder andere dat de prijzen van de twee partijen moeten worden geharmoniseerd. In sommige gevallen betekent dit een daling van de kosten, in andere gevallen een stijging. Kostendekkende tarieven zijn, net als bij ons, het uitgangspunt. Op het vlak van openbare verlichting zal dit naar verwachting een flinke tegenvaller met zich meebrengen.

Kapitaallasten parkeerterreinen

In de kadernota 2020-2023 hebben we de investeringen in parkeerterreinen benoemd van in totaal € 130.000. Het gaat om de Schoolstraat in 's-Gravenpolder, de Boomgaardstraat in 's-Gravenpolder en de Doelstraat in Oudelande. Het investeringsbedrag is vanaf 2022 vertaald in een kapitaallast. Daarnaast is de kapitaallast van de investering in de Vanderbijlparkstraat in Oudelande meegenomen.

Vervallen huurinkomsten

Als gevolg van de verkoop van onroerend goed in de Kerklaan te Heinkenszand dalen de huurinkomsten structureel met € 15.000.

Zeeland in Stroomversnelling

Dit structuurversterkingsfonds is geïnitieerd vanuit de provincie Zeeland als uitvloeisel van het rapport Balkenende. Dit fonds zetten we in voor ondernemingen, onderwijs en overheden die haalbaarheidsonderzoeken uitvoeren en demonstratieprojecten opzetten. De bijdrage bedraagt € 1,00 per inwoner. Dit project werd oorspronkelijk gedekt uit de IBP-middelen.

Onderzoek ICT GR de Bevelanden

Er lopen op dit moment twee onderzoeken. Een onderzoek door Berenschot naar de governance van ICT GR de Bevelanden en een onderzoek door KBenP naar de informatievoorziening en het informatiebeleid. Vanuit deze onderzoeken komt een integraal advies, waarbij ook de structurele effecten van extra (licentie)kosten, applicaties, digitaal werken etc. worden betrokken. Op dit moment is nog niet aan te geven of en welke extra structurele kosten hiermee gemoeid zijn.

Financieel systeem

Het huidige financiële pakket van Civision vertoont steeds meer problemen. De huidige leverancier investeert niet meer in dit pakket en in het kader van rechtmatigheid kan het niet langer verlengd worden. Het aanbestedingstraject is achter de rug. Op dit moment loopt het implementatietraject. Wat de eventuele extra structurele kosten zijn per gemeente is nog niet bekend.

E-HRM systeem

Wij zijn juridisch verplicht om het e-HRM systeem Europees aan te besteden. De financiële gevolgen hiervan zijn nog niet bekend.

Zeeuwse Marketing Organisatie

De inzet is om halverwege dit jaar een netwerkorganisatie op te richten, genaamd 'Zeeuwse Marketing Organisatie'. Het doel van de ZMO is een brede netwerkorganisatie oprichten voor een optimale, integrale en coöperatieve behartiging van de strategische marketingopgave in de Zeeuwse regio. De eventuele deelname en structurele bijdrage vanaf 2022 is nog niet bekend.

Onderwijshuisvesting

Er is een nieuwe wetgeving op komst die mogelijk extra werk en extra kosten met zich mee gaat brengen. Deze wetgeving is gebaseerd op een verplichting om iedere vier jaar een meerjarig integraal huisvestingsplan (IHP) op te stellen. Daarnaast loopt de discussie om renovatie van schoolgebouwen bij gemeenten onder te brengen. De vraag is of en in hoeverre hier een rijksvergoeding tegenover komt te staan en wat de financiële consequenties zijn.

Woonplaatsbeginsel

Voor dit onderwerp verwijs ik u naar de positieve financiële effecten die eerder zijn omschreven.

2.4 Samenvatting

Als u instemt met alle autonome ontwikkelingen, positieve- en negatieve financiële effecten resulteert dit in onderstaand meerjarenbeeld:

Samenvatting	2022	2023	2024	2025
Uitgangspositie herstelbegroting 2021-2024	€ 10.000	€ 157.500	€ 396.500	€ 396.500
Autonome ontwikkelingen	€ -440.000	€ -530.000	€ -570.000	€ -260.000
Positieve financiële effecten	€ 85.000	€ 185.000	€ 185.000	€ 410.000
Negatieve financiële effecten	€ -134.000	€ -99.000	€ -99.000	€ -99.000
Saldo	€ -479.000	€ -286.500	€ -87.500	€ 447.500

Voor de eerste jaren 2022, 2023 en 2024 betekent dit nog een aanzienlijk tekort. Het meerjarenperspectief ziet er vanaf 2025 beter uit en sluit met een positief saldo. Wij stellen u voor om de kadernota als volgt sluitend te maken en toe te werken naar een duurzaam sluitende meerjarenbegroting 2022-2025.

Voorstel sluitend maken - Kadernota 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Opheffen reserve precariobelasting	€ 250.000	€ 125.000	€ -	€ -
Omzetten voorzieningen naar investeringen conform BBV	€ 300.000	€ 200.000	€ -	€ -
Verhoging onroerendezaakbelasting (2%)	€ -	€ -	€ 140.000	€ 140.000
Eindsaldo Kadernota 2022-2025	€ 71.000	€ 38.500	€ 52.500	€ 587.500

Opheffen reserve precariobelasting

De stand van de reserve precariorechten bedraagt per 31 december 2020 afgerond € 375.000. Het jaar 2021 is het laatste jaar waarin de gemeente nog precariorechten heft voor het hebben van kabels en leidingen. Voor deze rechten zijn onze burgers gecompenseerd door een korting op de belastingaanslag 2021. Aangezien in 2022 deze heffing niet meer is toegestaan is ook geen compensatie meer nodig. Het bestaansrecht voor het in stand houden van de reserve precariorechten vervalt daarmee. In het kader van het sluitend maken van de kadernota 2022-2025 stellen wij voor dit bedrag in te zetten in de jaren met de grootste tekorten. Wij stellen voor om voor het jaar 2022 € 250.000 en voor 2023 € 125.000 te onttrekken aan deze reserve. Met ingang van 2024 komt deze reserve dan te vervallen.

Omzetten voorzieningen naar investeringen conform BBV

In het kader van onze wet- en regelgeving (BBV) mogen niet alle investeringen in de openbare ruimte geëgaliseerd worden via een voorziening. De investeringen die levensduur verlengend zijn of leiden tot een significante kwaliteitsverbetering moeten we activeren en vervolgens afschrijven over de gebruiksperiode. Dit heeft tot gevolg dat de (kapitaal)lasten over een langere periode worden gespreid. De spreiding van de lasten in de tijd heeft een structureel voordeel tot gevolg van globaal € 425.000. Hiermee is in de herstelbegroting 2021-2024 al rekening gehouden. Verder is er op korte termijn een vrijval beschikbaar om aan het weerstandsvermogen toe te voegen. Voor de jaren 2022 en 2023 zetten we de volgende vrijval in: € 300.000 in 2022 en € 200.000 in 2023. De uitwerking van het opheffen van de voorzieningen en het activeren van de investeringen vergt nog nader onderzoek. Wij komen hier op een later moment - in het kader van de herstelbegroting - via een raadsvoorstel op terug.

Onroerendezaakbelasting verhogen

Na het doorvoeren van bovenstaande maatregelen, resteert er nog een tekort in 2024. Hierdoor zijn wij genooddaakt de onroerendezaakbelasting vanaf 2024 voorlopig te verhogen met 2% boven het inflatiepercentage. Een stijging van 1% onroerendezaakbelasting komt neer op een stijging van € 2,50 per jaar voor een huishouden met een woning waarbij de WOZ-waarde € 200.000 bedraagt. Belangrijk om te vermelden is dat er op dit moment een herijking van het gemeentefonds plaatsvindt. Het ziet er positief uit voor de gemeente Borsele. De eerste conceptberekeningen laten zien dat wij tot de voordeelgemeenten behoren. Als de definitieve herijking bekend is en deze valt positief uit voor Borsele, kan de belastingverhoging heroverwogen worden.